

ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಫ್ನಮಾನ

ಡಾ. ಎಸ್. ಬಿ. ರಾಖೋಡ್¹ ಮತ್ತು ವೀಜಾ ಎಲ್. ಪ್ರೇ²

ಪೀಠಿಕೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದ ಸಾಫ್ನಮಾನವು. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕ ಮತ್ತು ತಾಗ ಮೂರ್ತಿ, ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿ, ತಾಳ್ಳಿಯ ಭವ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಕಾರಣವಾದಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗ್ನೇದದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಒಂದು ಉನ್ನತವಾದ ಸಾಫ್ನಮಾನವು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದಕೊಷ್ಟದ ಮನು ‘ನಃಸ್ತ್ರೀಯಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಹಾತೀ’ ಅಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಡ ಎಂಬುವದು ಮನುವಿನ ವಾದವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ‘ಅಧಾರಂಗಿನಿ’ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನುಸುಯಾ, ಅರುಂಧತಿ, ವಿಶ್ವಾವರಾ, ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ, ಶಕುಂಥಲಾ, ಸೀತಾ, ತಾರಾ, ಮೃತ್ಯೇಯಿ, ಯಜ್ಞವಲ್ಮಿ, ಗಾಗ್ರ ಹಿಂಗೆ ಅನೇಕ ಮಹಾನ್ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದರು. ಗುರುಕುಲದ ಅಧ್ಯಯನ ಅಧ್ಯಾಪನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕೇಯವಾಗಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಕರುಣಾಮಹಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪವಿತ್ರತೆಗೆ ನದಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದು (ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವೇರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.....) ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಘಾಜ್ಬಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣುವರೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ-ಬೆಳೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳು ಲಭಿಸುವದು. ಎಂಬುವದು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಯ ಮಧ್ಯ ಇದ್ದರು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗೌರವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪುರುಷನಂತೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆಯೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ದೊರೆತ ಸಾಫ್ನಮಾನ:

ದೇಶ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉನ್ನತೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ “ಮಗುವಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಮೊದಲು ಪಾಠಶಾಲೆ” “ತಾಯಿಯೇ ಮೊದಲ ಗುರು” ಎಂಬಂತಹ ನಾಣ್ಯದಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪುರುಷರಿಂತ ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಕಲಿತರೆ ಆಕೆಯಿಂದ ಜನಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ

¹ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎಸ್.ಎಸ್.ಕಲಾ ಹಾಗೂ ವಾಂಜುಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಡಚಣ-586205

² ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತೀಯರನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸಲಷಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಮರುಷರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ಆರ್ಥಿಕ, ಆಡಳಿತ, ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ತೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಮುಧಾರಿಸಲು ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ, ಬಾಲಕಿಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕಾಗಿ ವಯಸ್ಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸ್ತೀಮರುಷರ ತಾರತಮ್ಯವಿದ್ದರು ಶತ ಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಈ ಮರುಷ ಪ್ರಥಾನ ಸಮಾಜದಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತಾಗಿದ್ದು ಸತ್ಯ. ದ್ವಿತೀಯ ದಜ್ಞಾಯ ಪ್ರಜೆಯಂತೆ ಬದುಕು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಸತ್ಯ ಈ ಮರುಷ ಪ್ರಥಾನ ಸಮಾಜವನ್ನು ತುಳಿದು ತಾನು ಮೇಲೆಳುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತ್ರಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ ಸ್ತೀಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಬದುಕಿನ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಂಥ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಪಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿತಾಗಿದ್ದಾಗೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಮರುಷರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿಯೇ ಬದುಕುವ ಅವಳು, ಮುನ್ನಗ್ರಿ ಎದ್ದೇಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

20 ಮತ್ತು 21 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತೀಯು ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೋ ಅಂತಹ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದು ಎಂಬ ಫೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ತೀಯರು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಬಾರದು. ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಮರಷರು ಕಾರಣವಾಗಬಾರದು. ಎಂದರಿಂತುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳು ಮಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಇಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸ್ತೀಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮರುಷನಷ್ಟೇ ಸಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಆವಾಗ ಸ್ತೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಸಮಾಜ ಹೀಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಆಶ್ರಯ, ಯುವತಿಯಾದಾಗ ಪತಿಯ ಆಶ್ರಯ, ಮುಖಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಧವೆಯಾದಾಗ ಮಗನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸ್ತೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂಬುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿವು ಇರಲಿಲ್ಲ ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ನಾಲ್ಕುಗೋಡೆಯ ಮಧ್ಯ ಅಸಹಾಯಕಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಇಂದು ಮಹಿಳೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ

ಮೇಲುಗ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣತ್ತೇವೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಾತಿವರ್ಹಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ತ್ರೀಮರುಷರಿಭೂರ ನಡುವಿನ ಬೇಧಭಾವಗಳನ್ನು ಕಿರೋಗೆದು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ, ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಜಾತೀಯತೆ, ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ, ಬಡತನ, ಮೂಡನಂಬಿಕೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆಶೇ ಆಮಿಷೆಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಸಹ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಧ್ಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ 1986 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು “ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿ ಹೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ರೂಪರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ” ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಶುಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಪ್ರೇರಿಸಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಡಲೂ, ಚಿಂತಿಸಲೂ ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ಒಂದು ದ್ವಿನಿಯು ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೈತ್ರೀಶಾಸ್ತ್ರಿಸಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಲ್ದಾಸ್ಕ್ರಿಫಾವದಿಂದ ನೋಡುವದು. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಪಟ್ಟಣಗಳಕ್ಕಿಂತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಗನೇ ಶಾಲೆ ಬಿಡಿಸಿ ಮನೆಗೆಲಕ್ಕೂ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲವೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡದೆ ಇರುವದಕ್ಕೂ ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನವಿರುವದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಕೆವಲ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಖಿಚ್‌ನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆ ಬಿಡಿಸಿ ಬೇಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಗಂಡಿಗೂ ಇರುವ ತಾರತಮ್ಯ ಇದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಾಗತೀಕರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಿರೋಗೆಯಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಭದ್ರವಾದ ನೆಲೆ ದೊರಕಿದಂತಾಗುವದು.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಉದ್ಯೋಗವಂತ ಪುರುಷನನ್ನು ಮಡುಕುವದು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಅಳಲು, ಇದು ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ

ದುರಾಲೋಚನೆಯೇ ಸರಿ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌಜನ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ಮೋಷಕರ ಅಳಲು. ಇನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು, ಅಂದರೆ ಕೆಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರುಪರಿಗಿಂತ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು. ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳು ದೂರವಿರುವದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿ ವಿಚಾರಗಳು ಹೊಳೆದು ಹೆಣ್ಣುನ್ನು ಮೂಲಿಗುಂಪು ಮಾಡಿರುವುದು ನಾವುಗಳೇ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಚ್ಚತ್ತಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೂರಸರಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಲಿಪ್ಪಗೊಳಳು ಮೂರಕಂಶಗಳು

- ಮಹಿಳೆಯರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಫಲಾಪೆಕ್ಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಭೂಣಿಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಲಿಪ್ಪಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಲೇಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸದ್ಯಧಗೋಳಿಬೇಕು.
- ಶ್ರೀಕಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿಸುವುದು.
- ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯಲು ಅನುಕೂಲ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕು.
- ಸರಿಯಾದ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮೋಷಕರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶ್ರೀಕಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.
- ಮಹಿಳೆಗೆ ಸ್ವಯಂ ರಕ್ಷಿತ ಶ್ರೀಕಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕುರಿತು ಪಾಲಕ, ಮೋಷಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಗಿರುವ ಬಲಿಪ್ಪ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಗಳೆದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಉನ್ನತವಾದ ಸಾಧನವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ದೂರೆಯಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೂರೆಯಲೇಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಹಿಳೆಯ ಕುಂಡುಕೊರತೆ ವಿಚಾರಿಸಲು ಸರಕಾರ ವಿಶೇಷ ತಂಡಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಸಮಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂರ್ಖ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಚಿಕ್ಕೇರೂರ ಧೀರೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ (2009). ನನ್ನ ಸಾಹಸ (ಕಿರಣ ಬೇಡಿಯ ಆತ್ಮಕಥನ). ಸಾಧನಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಸುಮಿತ್ರಾಭಾಯಿ ಬಿ.ಎನ್. (2006). ಸ್ತ್ರೀವಾದ. ಕನಾಂಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಶೇಖರ ಎಂ.ಎಸ್. (2007). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾಪರ ಕಾಳಿಜಿಗಳು. ಕನಾಂಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.